

Motion till riksdagen 2019/20:3227

av Jennie Åfeldt och Christina Östberg (båda SD)

Missbruk i olika former måste tas på större allvar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för mer forskning kring andra typer av missbruk än de vanligaste och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mer och bättre stöd måste ges till personer oavsett missbruk och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att fler kommuner inför stödprogram till vuxna anhöriga till personer med missbruksproblem och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

När bruket av spel övergår till mani kan det även utvecklas till ett beroende. Det kan ta sig uttryck i det sociala livet, måendet, orken, energin och kreativiteten och en lägre initiativförmåga infinner sig, prioriteringsproblem blir uppenbara och kontrollförlusten total, tidigare uppsatta gränser bryts och förskjuts. Pengaspelsberoende kan få förödande konsekvenser. Många gånger kan man läsa i media om personer som spelat bort familjens ekonomi eller förskingrat pengar från sin arbetsplats för att ha råd med sitt spelande.

Teknik, internet samt konsol- och dataspelande är i grunden något positivt och bra. Årets julklapp 1992, 1996 och 1998 var tv-spel, ett internetpaket samt dataspel. Sedan dess har utvecklingen gått framåt med stormsteg.

För de allra flesta är konsol- och dataspelande något positivt, men det finns de som sitter överdrivet mycket med sitt spelande. I dagens läge finns det ingen medicinsk eller psykiatrisk diagnos som lyder ”dataspelsberoende”, ”konsolspelsberoende” eller ”datorberoende”. Att man kan ha ett överdrivet förhållningssätt till konsol- och dataspel är dock allmänt känt. Många ungdomar kan lätt hamna i ett spelmissbruk och

utbildning, familj, vänner och träning blir lidande. Det är dags att man tar spelberoende på större allvar och att det lättare ska finnas hjälp att få för att komma ur sitt beroende.

I dagens digitala samhälle kommer inte många undan sociala medier och behovet som finns av att finnas och synas där. Tekniken har kommit för att stanna och kommer bli mer och mer integrerad och åtkomlig för oss vilket leder till att användandet av tekniken bara kommer att öka. De flesta har åtminstone ett privat konto men även i stort sett alla företag har även konton, för att där människor finns där vill företag kunna marknadsföra sig. Forskning har kunnat påvisa att kvinnor i yngre ålder tillbringar väldigt mycket tid på sociala medier.

Människan har även av sin natur i grunden behov av att känna sig behövd, uppskattad, känna tillhörighet och samhörighet med andra människor vilket är lätt att göra via sociala medier på nätet. På grund av att man kan vara uppkopplad när man vill och få sina behov tillgodosedda så blir detta lätt en drog som man utvecklar ett behov av och detta sker i princip på samma sätt som vanliga klassiska beroendeframkallande droger.

Det finns stora likheter mellan ett alkohol- eller drogberoende/missbruk och hur en del framgångsrika chefer och medarbetare förhåller sig till sitt arbete som arbetsnarkomaner. En omfattande nationell undersökning visar att arbetsberoende är kopplat till adhd, tvångssyndrom, ångest och depression.

När det gäller träningsmissbruk ligger man i riskzonen om man behöver träna för att må bra och tränar man inte så mår man dåligt. Träningsmissbruket går ofta över i en besatthet av att man måste träna i stort sett all ledig tid och att man är stressad av det. Människor med träningsmissbruk ses ofta som duktiga hälsogurus av sin omgivning och man är rädd att göra sin omgivning besviken. Detta gör det extra svårt att söka professionell hjälp och vård, samt att inom den vanliga sjukvården hittar de inga fel eftersom personerna ofta innehar ett normalt BMI.

Ett köpberoende har sällan med sakerna man köper att göra, utan med känslan som det ger. Ett underliggande problem kan vara att kroppen och hjärnan försöker motverka negativa tankar och dålig mental hälsa, t.ex. depression. Undersökningar har visat att så många som 10 till 15 procent av befolkningen har underlag för att bli eller redan vara köpberoende, givetvis i olika grader och med olika symptom. Ett köpberoende orsakar inte alltför sällan ofantliga ekonomiska problem.

Fler former av missbruk måste tas på större allvar och ska ingå som diagnoskriterier. Det är inte alltför sällan som en person har flera olika missbruk eller går från ett missbruk till ett annat. Det måste forskas mer på hur man på bästa sätt kan hjälpa personer med dessa typer av missbruk. Personer med missbruksproblematik måste få hjälp och stöd oavsett typ av missbruk.

Det finns över 100 mottagningar i Stockholm för den som har missbruk, men inte för den som är anhörig. Enligt SKL erbjuder endast 63 procent av kommunerna 2019 ett stödprogram till vuxna anhöriga till en person med missbruksproblem. Det är viktigt att fler kommuner ger stöd till anhöriga.

Jennie Åfeldt (SD)

Christina Östberg (SD)